

MIECZYSLAW KOGUT
Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu
<https://orcid.org/0000-0002-0713-9887>
mkogut@pwt.wroc.pl

Helmut J. Sobeczko, Konrad Glombik. 2022. *Kościół na pięknej śląskiej ziemi. 50 lat diecezji opolskiej 1972–2022* (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku 111). Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO, 231 s. ISBN 978-83-65860-94-1; 978-83-7342-782-2.

Złoty jubileusz istnienia diecezji opolskiej stanowi ważny powód, abyśmy po raz kolejny zatrzymali się i wyśpiewali Bogu dziękczynne *Te Deum* za dar jej erygowania w 1972 r. Przy tej okazji warto dokonać ważnego, a zarazem okolicznościowego podsumowania. Aby to zrealizować, śp. ks. prof. Helmut J. Sobeczko i ks. prof. Konrad Glombik podjęli się trudu stworzenia swoistej kroniki najważniejszych wydarzeń, które przeżywała wspólnota Kościoła na Śląsku Opolskim. Sama recenzowana jubileuszowa publikacja stanowi istotny impuls dla czytelnika do głębokiej refleksji nad minionymi wydarzeniami, nad teraźniejszością i do mocnego wyrażania nadziei na przyszłość.

Początki organizacji samodzielnej struktury kościelnej na tej części śląskiej ziemi cofają nasze myśli do trudnego roku 1945 – do bolesnego faktu spalonej i zdewastowanej ziemi. Powojenni mieszkańcy tej ziemi – i ci, co na niej słusznie zostali, i ci, co ją słusznie zaludniali – dostrzegli w tych mrokach powojennej dewastacji naturalny nakaz społeczny i moralny. Zauważyli w tej rzeczywistości niełatwy, ale pełny nadziei mandat do odbudowy i ożywiania tej opolskiej ziemi. Zastane sytuacje zaktywizowały zarówno nowych, jak i starych mieszkańców tej ziemi do energicznej pracy, która dla ludzi wiary oznacza udział w dziele samego Stwórcy. Zarówno ci nowi, jak i ci od dawna osiadli doświadczyli niszczycielskich mocy, które obróciły śląski dorobek ciężkiej pracy minionych pokoleń w proch i pył. I pomimo tych przeżytych okropności, ich

wola odbudowy miejsc świętych odżywała, a nadzieja z każdym dniem w nich się potęgowała.

Pierwsza część publikacji wspomina o przełomowym wydarzeniu z 15 sierpnia 1945 r., kiedy na opolskiej ziemi pojawiła się pierwsza, dobrze działająca samodzielna struktura kościelna. Jej pierwszy administrator apostolski – ks. Bolesław Kominek, przy pomocy chętnych rąk do pracy i skarbu tej ziemi: „cementu i wapna”, zaczął realizować sen powstańców śląskich pragnących, aby na Śląsku Opolskim mogła zaistnieć samodzielna jednostka administracji kościelnej. Kontynuatorem jego dzieła był bp Franciszek Jop, który – po strasznej nocy stalinowskiego terroru wobec istniejącego tu Kościoła – 16 grudnia 1956 r. przejął posługę duszpasterską. W swoim posługiwaniu położył on fundament pod organizacyjny rozwój przyszłej diecezji, a także wykazał wielką troskę o duszpasterstwo i katechizację młodego pokolenia. Nie szczędził sił, aby na bazie Ewangelii kształtować świadomość i poczucie odpowiedzialności kapłanów za Kościół partykularny.

Ważną częścią tej jubileuszowej książki był moment erygowania 28 czerwca 1972 r. diecezji opolskiej i mianowanie jej pierwszym ordynariuszem bpa Franciszka Jopa. Jego następcą – abp Alfons Nossol – obejmował rządy nad diecezją w trudnych warunkach politycznych. Wybuchły protesty robotnicze, kraj z każdym dniem ubożał, a 13 grudnia 1981 r. wybuchł stan wojenny. Pomimo tych trudności dalej kontynuowano dzieło organizacji diecezji oraz pogłębiania życia religijnego wiernych. Erygowanie w Opolu Wydziału Teologicznego, w ramach Opolskiego Uniwersytetu, było niewątpliwie jednym z najważniejszych dzieł drugiego biskupa opolskiego. Warto tu wspomnieć jego słowa, które były i są fundamentem istnienia wydziału:

Edukacja nie jest technologią. Wykształconego człowieka nie można „wyprodukować”. Jest to proces, w którym zaangażowany jest nie tylko intelekt. Wykształcenie ma również wychować do właściwych postaw, wartości fundamentalnych, a takimi są wartości chrześcijańskie; stąd wymiar etyczny odgrywa ogromną rolę w życiu. Drugie ważne zdanie: teologia jest dyscypliną naukową, a nie ideologią, dlatego bezpodstawne są obawy ideologizacji uniwersytetu.

Obecny ordynariusz – bp Andrzej Czaja – podjął wysiłek, aby diecezja opolska nadal pomyślnie się rozwijała, przede wszystkim od strony struktur organizacyjnych. Zatrószył się o rodzinę i młodzież, a przede wszystkim o kapłanów. Zabiega, aby im okazywano wielką wdzięczność i szacunek. Na kartach diecezjalnej historii zapisał się jako człowiek miłujący pokój, wierny przyjaciel kapłanów i oddany pasterz uświęcania tej ziemi.

Dzieło, przez które autorzy chcą upamiętnić 50-lecie istnienia diecezji opolskiej, stanowi kompozycję dobrze przemyślanych wydarzeń. Podporządkowane są one przede wszystkim idei religijnej, duszpasterskiej, a zarazem i patriotycznej działalności Kościoła na opolskiej ziemi – i to od pierwszych dni wprowadzenia na niej samodzielnej organizacji kościelnej. Mnóstwo tu ciekawych, a zarazem ważnych zdarzeń i przeżyć ludzkich, zarejestrowanych na kartach historii. Dzięki solidnej pracy autorów, posiłkujących się owocami żmudnej i systematycznej pracy badawczej wielu śląskich historyków, całe rejony tej opolskiej rzeczywistości społecznej i religijnej zostały odkryte i udostępnione na kartach prezentowanej publikacji nowemu, młodemu pokoleniu.

Polecam tę książkę każdemu, komu troska o rozwój Kościoła i zbawienie dusz leży na sercu w sposób szczególny, ponieważ publikacja ta pomaga – wobec jakże częstego natłoku nowych wydarzeń – uratować od zapomnienia historię opolskiej diecezji, zwieńczonej w mijającym już roku Pańskim 2022 pięknym jubileuszem. Niech to jubileuszowe dzieło przyniesie czytającym obfite duchowe owoce, jak i tym, którym zostało ono poświęcone: „Których kto żywy spamięta i których pamięć pozostała święta”. Zostało ono napisane, aby zachować pamięć o tych, którzy kontynuowali i kontynuują nakaz Jezusa Chrystusa: „Idźcie i nauczajcie...”.

